

Bet. o. lovf. vedr. retssikkerhed m.v. på det sociale m.m.

Til lovforslag nr. L 137. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 10. april 2003

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område samt lov om social service

(Selvstændig handlekommune for anbragte børn samt høring og inddragelse af børn i sagsbehandlingen)

[af socialministeren (Henriette Kjær)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget. Socialdemokratiet har stillet ændringsforslag nr. 1, og socialministeren har stillet ændringsforslag nr. 2.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 29. januar 2003 og var til 1. behandling den 6. februar 2003. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 30. januar 2003 sendte socialministeren de indkomne høringsvar samt et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 13 spørgsmål til socialministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, SF, RV, EL og KRF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de tildelede ændringsforslag.

Det Radikale Venstre er enig i intentionen om, at barnet skal i fokus og at opmærksomheden skal rettes mod barnets tarv. Det Radikale Venstre kan derfor tilslutte sig lovforslaget, hvor reglerne om handlekommune foreslås ændret, så den anbringende kommune vedbliver med at være handlekommune for barnet, selv om forældrene flytter kommune. På den måde sikres anbragte børn en selvstændig handlekommune, uafhængigt af hvilken kommune der er forældrenes opholdskommune og dermed forældrenes handlekommune.

Det Radikale Venstre vil være meget opmærksom på risikoen for kassetænkning i situationer, hvor forældrene flytter – det skulle nemlig medføre hurtigere hjemgivelse, fordi det nu er handlekommunen, der skal betale for anbringelsen.

Det Radikale Venstre vil også være meget opmærksom på den risiko, der kan være forbundet med, at forældrene ikke kan fastholdes i et forpligtende samarbejde, når handlekompetencen

for det anbragte barn adskilles fra handlekompetencen i forhold til forældrene – det vil nemlig stille store krav til samarbejdet kommunerne imellem. Et forhold, som Folketinget må være parat til at følge op på, hvis det viser sig at blive et problem.

Det Radikale Venstre lægger stor vægt på, at kvaliteten i såvel sagsbehandlingen som i anbringelsen forbedres, og vil derfor nøje følge Socialministeriets initiativer, der skal udvikle og formidle viden, der kan medvirke til at kvalificere anbringelsesarbejdet.

Det Radikale Venstre kan tilslutte sig den øgede inddragelse af børnene selv, men det skal sikres, at barnet ikke bringes i vanskelige situationer, der kan give en loyalitetskonflikt i forhold til forældrene. Derfor er det nødvendigt at være opmærksom på effekten af de midler, der skal anvendes til efteruddannelse af de kommunale sagsbehandlere. Endelig kan Det Radikale Venstre tilslutte sig ideen om, at børnene tildeles en støtteperson efter eget valg.

Et *mindretal* i udvalget (V og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af socialministeren stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod det af Socialdemokratiet stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (DF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af socialministeren stillede ændringsforslag. Dette mindretal vil redegøre for sin stilling til det af Socialdemokratiet stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Dansk Folkeparti støtter lovforslaget, fordi det lægger op til, at der skabes en større stabilitet og kontinuitet i et anbringelsesforløb. Det er som udgangspunkt et godt forslag, således at udsatte børn ikke bliver kastebolde mellem flere kommunale systemer.

Hele anbringelsessystemet er fyldt med dilemmaer, og de opgaver, der skal løses til gavn for børn, unge og forældre, er komplekse, så det er ikke problemer, der kan løses her og nu. Det er et langt, sejt træk.

Dansk Folkeparti vil nøje følge de initiativer, der er iværksat på området, og hvis resultaterne udebliver, medvirker Dansk Folkeparti hellere end gerne til at justere lovgivningen i forhold til nye erfaringer.

Dansk Folkeparti lægger vægt på at styrke børns rettigheder i anbringelsessager og ser ger-

ne, at der bliver tilknyttet en kontaktperson under sagsbehandlingen og under den videre opvækst, hvis det er økonomisk muligt. Dansk Folkeparti lægger ligeledes vægt på, at søskende ikke skilles i anbringelsessager, og sidst, men ikke mindst, mener Dansk Folkeparti, at bedsteforældre og andre familiemedlemmer inddrages i anbringelsessager, så barnet kan anbringes hos – og bevare tilknytningen – til den nære familie. Dansk Folkeparti vil tage dette op ved en senere lejlighed.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Simmut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (S), tiltrådt af et *mindretal* (SF, RV, EL og KRF):

Til § 2

1) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:
»01. I § 40a indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Kommunen tilbyder barnet eller den unge hjælp til at udpege en støtteperson efter barnets eget valg i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, jf. § 40, stk. 2, nr. 11, og §§ 42 og 42 a.«
[Støtteperson til barnet]

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 3

2) Paragraffen affattes således:

»§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2003 og anvendes på sager, hvor barnet anbringes denne dato eller senere. § 2, nr. 2, anvendes også på sager, hvor der skal træffes afgørelse efter kapitel 8 i lov om social service, uanset om der i sagen

er truffet afgørelse om anbringelse før den 1. juli 2003.

Stk. 2. Børn og unge, der var anbragt før den 1. juli 2003, har selvstændig opholdskommune i den kommune, der den 30. juni 2003 var opholdskommune for barnet eller den unge, selv om barnets eller den unges forældre senere flytter til en anden kommune, jf. dog § 9, stk. 4, 2. og 3. pkt. i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, som affattet ved § 1, nr. 1.«

[Ikrafttrædelsesbestemmelse og overgangsbestemmelse]

Bemærkninger

Til nr. 1

For at styrke barnets retssikkerhed og øge barnets muligheder for indflydelse på eget liv i anbringelsessager, skal kommunen tilbyde barnet en støtteperson. Det skal være frivilligt for barnet, om tilbuddet modtages, men tilbuddet skal gives.

Støttepersonen skal hjælpe barnet under anbringelsen og under den videre opvækst. Alle andre personer i anbringelsessager har talsmænd. De eneste, der ikke har deres egne fortrolige, er børnene.

Barnet skal selv være med til at vælge sin talsmand. Det kan være en person, barnet i forvejen

har tillid til. En neutral person, som dog hverken er plejefamilie eller forældre. Eksempler kunne være en lærer, en nabo, en træner, en spillelærer, en spejderfører eller bare et voksent menneske i barnets nærmiljø, som barnet har tillid.

Til nr. 2

Formålet med ændringsforslaget er for det første at præcisere, at forslaget § 2, nr. 2, om samtale med barnet eller den unge også gælder i sager, hvor der inden den 1. juli 2003 er truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet.

For det andet præciserer ændringslovforslaget, at de nye regler om handlekommune også finder anvendelse i sager, hvor der inden den 1. juli 2003 er truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. Det sker ved, at opholdskommunen pr. 30. juni 2003 fastholdes, selv om forældremyndighedsindehaveren efterfølgende flytter. Hermed klargøres, at forældremyndighedens eventuelle efterfølgende flytning til en ny kommune ikke får betydning for, hvilken kommune der er handlekommune for barnet.

Der er dog mulighed for, at barnets opholdskommune ved aftale kan overføre handleforpligtelsen til forældremyndighedsindehaverens opholdskommune, jf. henvisningen til § 9, stk. 4, 2. og 3. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 1.

Else Winther Andersen (V) Eva Kjer Hansen (V) Flemming Oppfeldt (V) Troels Lund Poulsen (V)

Pia Kristensen (DF) Jette Jespersen (DF) Charlotte Dyremose (KF) nfm.

Helge Adam Møller (KF) Tove Videbæk (KRF) fmd. Jette Bergenholz Bautrup (S)

Grete Schødt (S) Jørn Pedersen (S) Sandy Brinck (S) Lotte Bundsgaard (S) Villy Søvnald (SF)

Kim Sejr (RV) Line Barfod (EL)

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

---

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende L 137

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat fra socialministeren
2	Spm. 1 om overdragelse af tilsynet til den oprindelige kommune, til socialministeren Spm. 2 om kommunens myndighedsansvar, når tilsynet med et anbragt barn overdrages til en privat organisation, til socialministeren Spm. 3 om, hvordan kommunen vil sikre, at tilsynet udøves uvildigt, hvis det udøves af en privat organisation, til socialministeren Spm. 4 om, hvordan kommunen ophøjer observationerne til en kommunal tilsynsrapport, til socialministeren Spm. 5 om indsættelse af en revisionsparagraf, til socialministeren Spm. 6, om ministeren agter at stille et ændringsforslag, så barnet får ret til en talsmand, støtte- eller kontaktperson, til socialministeren
3	Spm. 7 om muligheden for at inddrage bedsteforældre eller andre familiemedlemmer i en anbringelsessag, til socialministeren Spm. 8 om muligheden for at holde søskende sammen i forbindelse med en anbringelse, til socialministeren
4	Spm. 9 om en oversigt over initiativer og uddannelsesprogrammer til opkvalificering af personalegrupper, der arbejder med udsatte børn og unge, til socialministeren
5	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Ændringsforslag, fra socialministeren
7	Kronik i Politiken den 17/2-03 af Inger Thormann »Da Jacob ikke ville hjem«
8	Spm. 10 om indsatsen i forhold til barnet i forbindelse med handlekommunens interesse i at hjemgive barnet, til socialministeren Spm. 11 om fastholdelse af forældre i forpligtende samarbejde, til socialministeren Spm. 12 om forbedring i sagsbehandling og anbringelsesprocessen, til socialministeren Spm. 13 om, hvordan det undgås, at en høring af barnet ikke bringer barnet i loyalitetskonflikt i forhold til forældre, til socialministeren
9	Bemærkninger fra 5 kommuner om selvstændig handlekommune for anbragte børn i forbindelse med indenrigs- og sundhedsministeriets frihedsbrev
10	Svar på spm. 1 om overdragelse af tilsynet til den oprindelige kommune, fra socialministeren Svar på spm. 2 om kommunens myndighedsansvar, når tilsynet med et anbragt barn overdrages til en privat organisation, fra socialministeren Svar på spm. 3 om, hvordan kommunen vil sikre, at tilsynet udøves uvildigt, hvis det udøves af en privat organisation, fra socialministeren Svar på spm. 4 om, hvordan kommunen ophøjer observationerne til en kommunal tilsynsrapport, fra socialministeren Svar på spm. 5 om indsættelse af en revisionsparagraf, fra socialministeren Svar på spm. 6, om ministeren agter at stille et ændringsforslag, så barnet får ret til en talsmand, støtte- eller kontaktperson, fra socialministeren

Bilagsnr.	Titel
11	Svar på spm. 9 om en oversigt over initiativer og uddannelsesprogrammer til opkvalificering af personalegrupper, der arbejder med udsatte børn og unge, fra socialministeren
12	Svar på spm. 10 om indsatsen i forhold til barnet i forbindelse med handlekommunens interesse i at hjemgive barnet, fra socialministeren Svar på spm. 11 om fastholdelse af forældre i forpligtende samarbejde, fra socialministeren Svar på spm. 12 om forbedring i sagsbehandling og anbringelsesprocessen, fra socialministeren
13	Svar på spm. 13 om, hvordan det undgås, at en høring af barnet ikke bringer barnet i loyalitetskonflikt i forhold til forældre, fra socialministeren Svar på spm. 7 om muligheden for at inddrage bedsteforældre eller andre familiemedlemmer i en anbringelsessag, fra socialministeren Svar på spm. 8 om muligheden for at holde søskende sammen i forbindelse med en anbringelse, fra socialministeren
14	1. udkast til betænkning